

Vergaderjaar 2018–2019

23 987

Lidmaatschap van de Europese Unie

E

VERSLAG VAN EEN NADER SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld 5 november 2018

De vaste commissie voor Europese Zaken¹ heeft op 11 september 2018 kennisgenomen van de beantwoording van de vragen inzake het uitbreidingsbeleid Westelijke Balkan die de Minister van Buitenlandse Zaken bij brief van 10 juli 2018 aan de Eerste Kamer heeft aangeboden.² De leden van de fractie van de **PVV** hebben naar aanleiding van deze beantwoording een aantal nadere opmerkingen en vragen gesteld bij brief van 9 oktober 2018.

De Minister heeft op 5 november 2018 gereageerd.

De commissie brengt bijgaand verslag uit van het gevoerde nader schriftelijk overleg.

De griffier van de vaste commissie voor Europese Zaken,
Bergman

¹ Samenstelling: Kox (SP), Duthler (VVD), Ten Hoeve (OSF), Van Kappen (VVD), Koffeman (PvdD), Kuiper (CU), Schaap (VVD), Strik (GL), Backer (D66), Faber-van de Klashorst (PVV), Martens (CDA), Postema (PvdA), (vice-voorzitter), Vlietstra (PvdA), vacature (PVV), Van Apeldoorn (SP), (voorzitter), Dercksen (PVV), D.J.H. van Dijk (SGP), Knapen (CDA), Oomen-Ruijten (CDA), Schaper (D66), Stienen (D66), Van de Ven (VVD), Overbeek (SP), Sini (PvdA), Baay-Timmerman (50PLUS) en Aardema (PVV).

² Kamerstukken I, 2017–2018, 23 987, D.

BRIEF VAN DE VOORZITTER VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR EUROPESE ZAKEN

Aan de Minister van Buitenlandse Zaken

Den Haag, 9 oktober 2018

De vaste commissie voor Europese Zaken heeft op 11 september 2018 kennisgenomen van de beantwoording van de vragen inzake het uitbreidingsbeleid Westelijke Balkan die u bij brief van 10 juli 2018 aan de Eerste Kamer heeft aangeboden.³ De leden van de fractie van de **PVV** hebben naar aanleiding van deze beantwoording de volgende nadere opmerkingen en vragen.

EU-uitbreidingsbeleid voor de Westelijke Balkan

De leden van de fractie van de PVV schreven in de brief van 19 juni 2018⁴: «In de kabinetsappreciatie op het uitbreidingspakket 2018 is aangegeven dat het uitgangspunt blijft dat het EU-uitbreidingsbeleid een investering is in vrede, veiligheid, welvaart en daarmee stabiliteit in Europa. Het kabinet kan zich volledig vinden in het standpunt van de Commissie dat de Unie geen instabiliteit zal importeren. Daarnaast wil de Europese Commissie garanties inbouwen voor deze regio, zodat nieuwe lidstaten de toetreding van een buurland in de Westelijke Balkan niet kunnen blokkeren.» Dat bracht deze leden tot het stellen van de volgende vragen: «Blijkt uit het streven van de Commissie naar garanties dat juist sprake is van een slechte onderlinge verstandhouding tussen landen in die regio? Zo ja, wordt er niet een kruisvat geïmporteerd met de Westelijke Balkan? Zijn er al eerder vergelijkbare voorwaarden in een toetredingsproces gehanteerd? Zo ja, bij welke (toetredende) lidstaten?»

In reactie daarop schrijft u in uw brief van 10 juli 2018: «Met de Commissie is het kabinet van mening dat goed nabuurschap en regionale samenwerking essentieel zijn voor voortgang van de respectieve landen in het EU-toetredingsproces en dat bilaterale geschillen moeten zijn opgelost wil een land tot de Unie toetreden. Het kabinet deelt de visie van de Commissie dat een alomvattende, juridisch bindende normalisatieovereenkomst urgent en cruciaal is voor voortgang van Servië en Kosovo in hun respectieve toetredingstrajecten.» Lezing van deze reactie leidt bij de leden van de fractie van de PVV tot de conclusie dat hun vragen niet zijn beantwoord. Zij verzoeken de regering dit alsnog te doen.

Albanië

De leden van de fractie van de PVV hebben in de brief van 19 juni jl. bovendien het volgende naar voren gebracht: «Albanië is een land dat lid is van de Organisation of Islamic Cooperation (OIC). De OIC is een organisatie die de Caïro-Verklaring van de Mensenrechten in de Islam heeft uitgebracht. Landen die lid zijn van het OIC onderschrijven deze verklaring, waarin is vastgelegd dat de mensenrechten in lijn moeten zijn met de sharia. In deze verklaring is vastgelegd dat er geen vrijheid van godsdienst is en er geen gelijke rechten zijn voor mannen en vrouwen.» «De Europese Commissie noemt als belangrijke aandachtspunten in de uitbreidingslanden onder andere de verbetering van de vrijheid van meningsuiting en het garanderen van de rechten van vrouwen. De Caïro-Verklaring beperkt de vrijheid van meningsuiting (artikel 22). Vrijheid van meningsuiting is echter in strijd met de sharia. Ook voorziet de sharia in een minderwaardige positie van de vrouw.»

³ Kamerstukken I, 2017–2018, 23 987, D.

⁴ Kamerstukken I, 2017–2018, 23 987, D.

Dienaangaande stelden deze leden de volgende vragen: «In hoeverre is een lidmaatschap van de OIC verenigbaar met het EU-lidmaatschap?» «Is de regering het eens met de stelling dat de vrijheid van meningsuiting in strijd is met de sharia? De leden van de PVV ontvangen graag een gemotiveerd antwoord. Accepteert de regering de ondergeschikte positie van de vrouw? Zo nee, hoe kan de regering een land die dat wel accepteert, in aanmerking laten komen voor EU-toetreding?» Zij ontvingen daarop de volgende reactie: «Het lidmaatschap van de EU sluit niet uit dat een land lid is van andere organisaties. Het lidmaatschap van de EU brengt wel met zich mee dat aan alle strikte voorwaarden moet zijn voldaan, inclusief de voorwaarden op het gebied van de fundamentele rechten.» Deze leden achten dit geen antwoord op de gestelde vragen en verzoeken de regering alsnog de eerder gestelde vragen te beantwoorden.

Onderhandelingen met Turkije

De leden van de fractie van de PVV merken voorts op dat, op de vraag of de toetredingsonderhandelingen met Turkije daadwerkelijk zijn stilgelegd, u antwoordt dat deze effectief tot stilstand zijn gekomen en dat er geen hoofdstukken kunnen worden geopend of gesloten, zoals herbevestigd door de Raad op 26 juni 2018. Deze leden vragen hoe het «effectief tot stilstand komen van de toetredingsonderhandelingen met Turkije» moet worden gezien. Is er sprake van geen enkele onderhandeling inzake een toetreding tot de EU?

Betreffende de bezetting van Noord-Cyprus door Turkije stellen deze leden vast dat u antwoordt dat het kabinet het betreurt dat er nog geen oplossing is gevonden voor de Cypruskwestie en dat volledige implementatie van het Ankara Protocol essentieel zijn. De leden van de fractie van de PVV zijn van mening dat hun eerder gestelde vraag ter zake niet is beantwoord: «Eist de Europese Commissie terugtrekking van Turkije uit Noord-Cyprus, als Turkije lid wil worden van de EU?» Graag vernemen deze leden of de bezetting van Noord-Cyprus geldt als showstopper voor toetreding tot de EU.

De leden van de vaste commissie voor Europese Zaken zien uw reactie op deze brief graag binnen vier weken na dagtekening van deze brief tegemoet.

De voorzitter van de vaste commissie voor Europese Zaken,
Van Apeldoorn

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 5 november 2018

In antwoord op uw schrijven van 9 oktober 2018, kenmerk 163025.02u, en in aanvulling op mijn brief van 10 juli 2018 (Kamerstukken I, 2017–2018, 23 987, D.), meld ik u het volgende.

De leden van de fractie van de PVV verzoeken om een nadere toelichting t.a.v. de volgende vragen over het EU-uitbreidingsbeleid voor de Westelijke Balkan: Blijkt uit het streven van de Commissie naar garanties dat juist sprake is van een slechte onderlinge verstandhouding tussen landen in die regio? Zo ja, wordt er niet een kruitvat geïmporteerd met de Westelijke Balkan? Zijn er al eerder vergelijkbare voorwaarden in een toetredingsproces gehanteerd? Zo ja, bij welke (toetredende) lidstaten?

De onderlinge verstandhouding tussen Servië en Kosovo is moeizaam, omdat Servië de onafhankelijkheid van Kosovo niet erkent. Voor beide landen geldt dat een alomvattende, juridisch bindende normalisatieovereenkomst urgent en cruciaal is voor voortgang in hun respectieve toetredingstrajecten. Het importeren van een kruitvat is daarmee niet aan de orde. Goed nabuurschap en regionale samenwerking waren ook bij de toetreding van Kroatië belangrijke aandachtspunten. Het feit dat Servië Kosovo niet erkent, maakt deze situatie echter uniek.

Tevens verzoeken de leden van de fractie van de PVV om een nadere toelichting t.a.v. de volgende vragen over Albanië: In hoeverre is een lidmaatschap van de OIC verenigbaar met het EU-lidmaatschap? Is de regering het eens met de stelling dat de vrijheid van meningsuiting in strijd is met de sharia? Accepteert de regering de ondergeschikte positie van de vrouw? Zo nee, hoe kan de regering een land die dat wel accepteert, in aanmerking laten komen voor EU-toetreding?

Een land kan slechts toetreden tot de Europese Unie wanneer het aan alle strikte voorwaarden voldoet, inclusief de wettelijke verankering en implementatie van de fundamentele rechten. Het kabinet herhaalt dat lidmaatschap van de EU niet uitsluit dat een land lid is van andere organisaties.

De leden van de fractie van de PVV vragen verder hoe het «effectief tot stilstand komen van de toetredingsonderhandelingen met Turkije» moet worden gezien. Is er sprake van geen enkele onderhandeling inzake een toetreding tot de EU?

Het effectief tot stilstand komen van de toetredingsonderhandelingen met Turkije betekent dat het werk ten aanzien van EU-toetreding van Turkije effectief tot stilstand is gekomen en dat er geen hoofdstukken in het toetredingsproces kunnen worden geopend of gesloten.

De leden van de fractie van de PVV vragen tot slot om een nadere toelichting ten aanzien van de volgende vraag: «Eist de Europese Commissie terugtrekking van Turkije uit Noord-Cyprus, als Turkije lid wil worden van de EU?» Graag vernemen deze leden of de bezetting van Noord-Cyprus geldt als showstopper voor toetreding tot de EU.

De Cypriotische kwestie is relevant in het EU-toetredingsproces van Turkije. De Raad besloot in december 2006 acht onderhandelingshoofdstukken in het EU-toetredingsproces van Turkije niet te openen en geen

van de overige hoofdstukken voorlopig te sluiten zo lang Turkije het Ankara Protocol niet volledig uitvoert (zie geannoteerde agenda en verslag van de Raad Algemene Zaken en Externe Betrekkingen van 11 en 12 december 2006 (Kamerstukken II 23 987, nr. 70 en 21 501-02, nr. 719)). Het kabinet roept in herinnering dat alle EU-lidstaten met toetreding van een land moeten instemmen.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
S.A. Blok